

sečno 24 mm. Mongolski kapci primećeni su samo u 1.77 posto slučajeva. Debljina usnica: najmanje 7 mm, najveća 26 mm, prosečna 15.13 mm. Ustni prorez: najveći 61 mm, najmanji 44 mm, prosečni 51.92 mm.

Autor nije izveo upoređenja antropoloških osobina promatranih Srba na osnovi upravne (oblasne) podele kraljevine, naime

prema srezovima i okruzima, no ovo upoređenje može izvesti svaki, ko se zato interesuje, jer su na tablicama osobe upisane i opredeljene prema okruzima. Žaliti je što ova studija ne obiluje i s više fotografija.

Rad g. Adama Wrzoseka pozdravljamo kao lep prilog rasnom proučavanju Srba iz predratne kraljevine Srbije.

Dr. Niko Županić.

BILJEŠKE

* Naslovnu ukrasnu vignettu na početku ovoga 5. sv. izradio je g. Branimir Iveković, cand. arch. u tehničkoj visokoj školi u Zagrebu, prema ornamentalnom materijalu na okviru glavnih vrata crkve u Dečanima.

* G. dr. St. Stanojević, univerzitetski profesor u Beogradu, izdao je kao direktor Instituta za najnoviju nacionalnu istoriju naredni proglas našoj javnosti s ovim tekstom:

Skupljajte podatke za istoriju našeg ujedinjenja (od 1908.—1918.)! Borba našega naroda za oslobođenje i ujedinjenje, koja je završena obrazovanjem kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, najslavnije je i najznatnije doba u našoj istoriji. Pokoljenje, koje je izvršilo veća i slavnija dela, no ma koje pokoljenje do sada u našoj prošlosti, dužno je da potomstvu ostavi i podatke o tome, kako je došlo do oslobođenja i ujedinjenja i kako je ova naša država stvorena.

Ti podatci su još tu, u našim kućama i u našim uspomenu. Ali se oni gube i propadaju neprestano, i smrt svakoga učesnika u velikim događajima odnosi svakoga dana sa njime za uvek u grob i dragocene uspomene na velike i slavne dane.

Naša je dužnost da spasemo što god možemo od te dragocene građe za istoriju našega naroda od 1908.—1918. god.

Stoga je na beogradskom Univerzitetu osnovan poseban Institut koji će prikupljati sve što se odnosi na poslednje naše ratove i na događaje od proglašenja aneksije do oslobođenja i ujedinjenja.

Sve, što stoji u ma kakvoj posrednoj ili neposrednoj vezi sa ratovima i događajima od 1908.—1918. god. ima vrednosti i značaja za istoriju. Svaki ko ima ma kakve knjige, brošure, pojedine brojeve novina i časopisa, oglase, objave, letke, ma kakve beleške, pisma, dnevnike, slike, fotografske snimke, karte sa slikama i t. d. iz toga doba neka pošalje Institutu.

Sem toga, neka svako zabeleži i pošalje Institutu sve što je video, čuo i osetio u pojedinim momentima u ratu ili u pozadini, u bitkama ili u apanama, kod kuće ili u

tuđini, na moru i na suvu, — sve uspomene, razgovore, doživljaje, priče, anegdote, pošalice, izraze radosti i tuže, jednom reči sve što je doživeo i preživeo.

Neka niko ne misli, da ono, što on ima nije važno, i da ono, što on zna, nema značaja za istoriju, jer svi ostaci i uspomene iz toga doba biće jednog dana važan i zanimljiv materijal za istoriju tih slavnih dana.

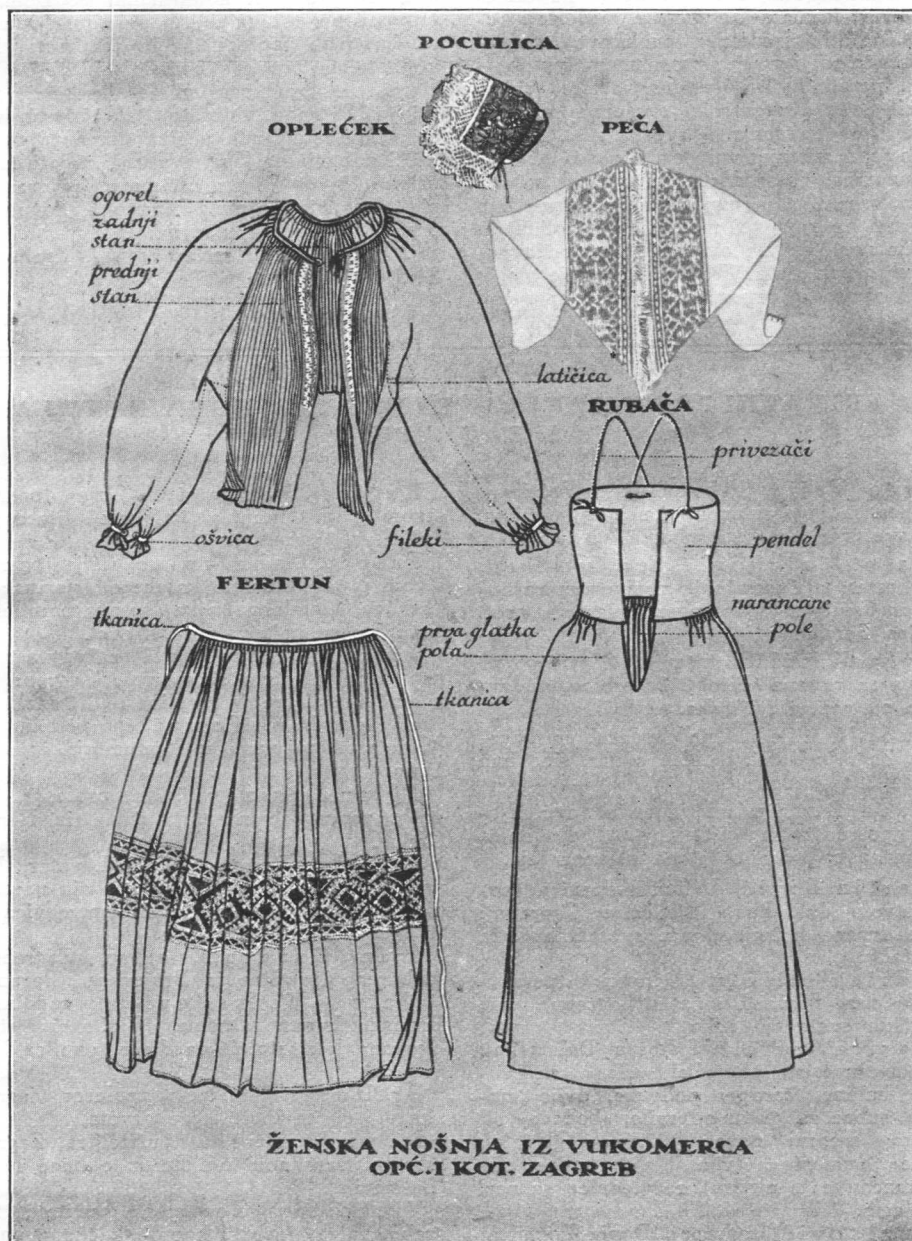
Sve dobivene beleške i uspomene prepisac se u Institutu i original i jedan prepis vратиće se sopstveniku.

U Institutu će se sav prikupljeni materijal srediti, pa će se vremenom otvoriti poseban muzej i počeće sistematsko izdavanje građe za našu istoriju od 1908.—1918. godine.

Uprava Instituta moli sve građane, da je pomognu u radu na prikupljanju ostataka, uspomena i podataka za našu istoriju od 1908.—1918. god., i da joj šalju sve podatke i stvari, koje stoje u vezi sa istorijom našeg narodnog oslobođenja i ujedinjenja. Za sva potrebna obaveštenja treba se obratiti: Institutu za izvore, Beograd, ulica kralja Petra br. 30.

* »Narodni Univerzitet« u Sarajevu održao je i niz historijskih predavanja ove godine, kako slijedi:

- 1 21. I. 1923. Dr. Vlado Skarić: Stare bos. herc. gradine. Sa slikama.
  - 2 1. IV. 1923. Dr. Vlado Skarić: Nadgrobni bos. herc. spomenici u srednjem veku. Sa slikama.
  - 3 15. IV. 1923. Dr. Pero Slijepčević: Solunski front. Sa slikama.
  - 4 6. V. 1923. Dr. Pero Slijepčević: Naš rat za oslobođenje 1914. i 1915. g. Sa slikama.
  - 5 28. X. 1923. Dr. Jovan Vukić: Naš nacionalni pokret početkom 19. veka u vezi sa francuskom revolucijom.
  - 6 2. X. 1923. Vaso Čubrilović: Karadorde Petrović. Život i značaj
- Osim gornjih održanih ima još mnogo najavljenih predavanja, koja će se održati u tekućoj ili sledećoj sezoni.

Iz Etnografskog muzeja u Zagrebu.

* Etnografski odio Hrvatskoga narodnoga muzeja u Zagrebu počinje izdavati djelo s naslovom »Zbirka jugoslavenskih ornamenata«, u kojem će se na tablama kvart-formata s pomoću modernih reprodukcijских sredstava publikovati najkarakterističniji i najljepši ornamentalni oblici naših narodnih rukotvorina svake vrste. Izlaziti će u povremenim svescima sa po 4 table i to najmanje 4 sveska na godinu. Djelo je namijenjeno u prvom redu praktičnoj upotrebi, da se doskoči sve većoj potrazi škola, obrtnika i umjetnika za priručnim izvorom, iz kojeg bi mogli crpiti pobude u svojim nastojanjima oko primjene naših narodnih ornamenata. Zbog toga se nije moglo uzeti obzira u prvom redu na znanstvene

interese. Ali i naučenjaci moći će da se dobro tim djelom koriste, jer će sav u njemu objelodanjeni materijal biti kritički probran te providen autentičnim podacima o provenijenciji, tehnici itd. pojedinih objekata. Originali reproduciranih predmeta, kod kojih nema posebne oznake, nalaze se u zbirci Etnografskoga odjela Hrv. nar. muzeja u Zagrebu. Popratni tekst djelu izaći će nakon što bude većina glavnoga materijala publicirana. Svaki svezak stajati će od prilike 25—30 Dinara računajući prema stanja današnje valute. Prijave i novac za pretplatu upravljaju se na: Etnografski muzej, Zagreb, Mažuranićev trg 27. Kraljevina SHS.

PRIVATNI PROMICATELJI ETNOGRAFSKOGA MUZEJA U ZAGREBU.

Jaga Vujić, Nebojan (kot. Petrinja): preslica sa povjesmenom (lanenom) predom, dva vretena; »frk« za sukanje konca.

Mato Mintaković, Sela (kot. Sisak): 5 uskrsnih jaja ukrašenih našivenom raznobojnom svilom. (Dar posredovanjem prof. Marina Somborca).

Buki Kabilio, trgovac, Sarajevo: 3 veziva sa rukava (Bitolj), 2 torbice, sastavljene od veziva i čipaka.

Rudolf Kichl, nadgarderobier kazališta, Zagreb: 4 razglednice s nar. tipovima i nošnjama iz Bosne.

Mara Belišnjak, Martin (opć. Našice, posredstvom učitelja g. J. Radanića iz Markovca): dva opletana uskrsna jaja.

Martin Divić, Velika Kopanica (posredstvom dra. Pavla Divića u Zagrebu): dvije drvene kotarice; više svetačkih slika na staklu.

Marica Štivić, Beravci: (posredstvom dra. Pavla Divića u Zagrebu): više seljačkih svetačkih slika.

Marica Peričić, Sukošan (Dalmacija): ženska izvezena košulja, »riza« sa vunene haljine, čarape, podveze, dvije marame, rubac za glavu od svile, »bodača« od srebra, srebrni novac, »utija« (glačalo), »vitile«, »umorše«, dvije lule od gline, slika Imoćanke (u okviru), razglednice sa nar. nošnjama.

Smolković (zadruga), Donja Lomnica: velika drvena čutura.

Josip Milunić, kateheta, Virje: 13 uskrsnih šarenih jaja iz Podravine.

Marica Matonićkin, Virje (posredstvom g. J. Milunića, katehete): »mujc« (nakit na »drug«); čipke.

Regina Pankarić, Virje (posredstvom g. J. Milunića, katehete): stara pocolica.

Franca Dobrovolc, Virje (posredstvom g. J. Milunića, katehete): starinske 2 preslice, 1 staklena slika Isusova rođenja, 1 vezivo sa pokrivala za krevet.

Zora pl. Burgstaller, udova potpredsjednika stola sedmorice, Zagreb: 10 svetačkih sličica iz sredine XIX. stolj.

Vjekoslav Tomašić, učitelj, Zagreb: seljačko pismo iz Međumurja, izrezukano.

Milan Ogrizović dr., profesor, Zagreb: rezbarene narodne gusle iz Hercegovine.

Leander Brozović, stud. veter., Koprivnica: serija razglednica uređaja narodnospisnoga muzeja u Dresdenu i spomenica na 25 godišnjicu toga muzeja.

Ivan Gundrum, slikar, Zagreb: 4 rezbarene preslice iz Brnjevara (Baranja).

Mato Medvedović, nadoficijal Brodske Imovne Općine, Vinkovci: stara okovana lula, stolčić za djecu (okolica Vinkovaca).

Dr. Dušan Troboz, profesor, Zagreb: »kuzol« od savinute kore drveta.

Irena Jambrišak, učiteljica, Zagreb: lutka u narodnom odijelu iz okolice Muća (Dalmacija).

Vjekoslav Tomašić, učitelj, Zagreb: »bajka« (ženski kaput), kačkana pocolica i »lajbica« za dijete, vodir od roga.

Treza Žunec, Žabnik (Međumurje posredovanjem g. Vjekoslava Tomašića): »lajbec« (starinski) i »nec«.

Dr. Ivo Matić, općinski liječnik, Sotin: sanduk (za ruho) rezbaren, (iz Lovasa).